

TÜKETİCİ HAKLARI DERNEĞİ

Kamu Yararına Çalışan Dernektir!
(Bakanlar Kurulu'nun 03.05.2004 tarih ve 04/7251 Sayılı kararı)
Consumer Rights Association

Tüketici Hakları Derneği
Consumers International
Üyesidir

EKOLOJİK TARIM YARARLARI VE UYGULAMALAR

Broşürümüz, üyesi olduğumuz Uluslararası Tüketiciler Örgütü (Consumers International) tarafından desteklenen ve Tüketici Hakları Derneği tarafından gerçekleştirilen “Daha Çok Ekolojik Tarım Daha Az Tarımsal İlaç” konulu Proje kapsamında basılmıştır.

TÜKETİCİ HAKLARI DERNEĞİNİN KISACA TANITIMI VE AMACI

Tüketici Hakları Derneği, 18 Ocak 1991 tarihinde işçi, memur, öğretmen, mühendis, avukat, emekli ve ev kadını gibi toplumun çeşitli kesimleri tarafından kurulan gönüllü, bağımsız bir toplum kuruluşudur. Derneğin Genel Merkezi Ankara'dadır.

Tüketici Hakları Derneği Bakanlar Kurulu'nun 03.05.2004 tarih ve 04/7251 sayılı Kararı ile kamu yararına çalışan dernek statüsündedir.

Derneğin amacı, evrensel kabul görmüş tüketici haklarının uygulanması, geliştirilmesi, savunulması ve bun için etkili, güçlü, bağımsız bir tüketici hareketi ve örgütlülüğü oluşturulmasıdır. Dernek, bu kapsamda, haklarını bilen, savunan, bilinçli bir tüketici kitlesi oluşturmak için hareket eder. Tüketici Hakları Derneği, tüketicilerin temel gereksinimlerini ön plana alan sağlıklı, güvenli, çevreye ve doğal dengeye zarar vermiyen gerçek anlamda sürdürülebilir bir üretim ve tüketim anlayışı, modeli ve politikası için çalışır. Dernek, başta gıda, su, enerji olmak üzere tüketicilerin temel mal ve hizmetlere ulaşabilmesi olanaklarının sağlanması için mücadele eder.

Tüketici Hakları Derneği siyasi, idari ve ticari kuruluşlardan bağımsız olarak hareket eder. Hiçbir ticari kuruluştan bağış, reklam, ilan almaz ve kuruluşlarla sponsorluk ilişkilerine girmez.

**Adres : Gazi Mustafa Kemal Bulvarı No:12 Onur İşhanı Kat: 3 Daire No: 64
Kızılay / ANKARA**
Tel : (0312) 417 93 34 425 15 29 - (0312) 419 3774
Fax : (0312) 425 15 29
E-Posta: thdankara@gmail.com
Web : www.tuketicihaklari.org.tr

EKOLOJİK, ORGANİK TARIM YARARLARI VE UYGULAMALAR

ORGANİK TARIM NEDİR?

Organik tarım, tarımsal üretimde yanlış uygulamalar sonucu bozulan doğal dengeyi korumayı amaçlayan alternatif bir üretim yöntemidir. Bu yöntemde sentetik gübre, ilaç, büyüme maddeleri ve genetik yapısı modifiye edilmiş organizmalar (GMO) kullanılmadan verim ve kalite sürekliliği sağlanması amaçlanır.

Organik”, “ekolojik”, “biyolojik” kelimeleri aynı anlama mı geliyor?

1 Aralık 2004 yılında kabul edilen 5262 sayılı Organik Tarım Kanunu’na göre, “organik tarım”, “ekolojik tarım” ve “biyolojik tarım” eşdeğer anlamı ifade eder.

Organik Tarımın yapıldığı arazilerin özellikleri nelerdir?

Organik üretim yapılacak arazinin; geleneksel üretim yapılan bölgelerden, işlek anayollardan, ağır sanayi tesislerinden, maden işletmelerinden kentsel atıkların toplu olarak bırakıldığı alanlardan, kirletici atıklar içeren akarsu ve yeraltı sularından etkilenmeyecek bir mesafede olması gerekir. Bu mesafeler kontrol kuruluşu tarafından belirlenir.

Organik Gıda nedir?

Organik tarım metoduyla yapılan üretimden elde edilen ürüne **organik ürün** adı verilir. Böylece organik ürün denilince insan ve hayvan sağlığına uygun olan ve çevreye zarar vermeyen ürünler anlaşılır.

Organik Tarım üretimde hangi aşamaları içerir?

Organik üretim toprağın işlenmesinden depolama ve dağıtım dahil olmak üzere ürünün tarladan masamıza kadar olan safhaları içerir. Bu safhalar;

Bitkisel üretimde;

- Uygun yöntemlerle toprak işleyerek topraktaki organik madde ve verimliliğin korunması.
- Kimyasal gübre yerine toprak verimliliğinin ekim nöbeti, yeşil ve organik gübrelerle sağlanması.
- Dayanıklılı, sağlıklı tohum ve bitki çeşitlerinin seçimi.
- Uygun ekim-dikim yöntemleri ve zamanı.
- Bitki direncinin artırılması, hastalık ve zararlılara karşı gerektiğinde kültürel ve biyolojik yöntemler ile organik kökenli prepatların kullanımı.
- Yabancı ot kontrolünde ekim nöbeti, bitkilerinin morfolojik özellikleri gibi yöntemlerin ele alınıp gerektiğinde mekanik yöntemlerin kullanımı.
- Ekolojik yöntemlere uygun hasat, depolama ve dağıtım.
- Ekolojik işletme esaslarını içerir.

Hayvansal Üretimde;

- Sağlıklı hayvan yetiştiriciliği.
- Hayvan barınaklarında uygun yaşam koşulları.
- İşletmede yemlerin üretilmesi ve organik yemlerden yararlanma.
- Damızlık ve ırk seçiminde ekolojik uygunluk gibi özellikleri taşıır.

Organik Tarım Neleri Amaçlar?

- Üretim sistemi içindeki doğal döngüler ve canlı sistemlerinin uyumunu sağlamak.
- Toprak verimliliğini üretim kapasitesinin temeli olarak ele almak ve yoğun girdi kullanımının tersine rotasyon, uygun toprak işleme, yeşil gübreleme, kompost gibi kültürel, biyolojik yöntemlerle toprak verimliliğini ve biyolojik aktivitesini uzun dönemde korumak ve artırmak.
- Tarımsal faaliyetler sonucu çevre, insan ve hayvan sağlığını etkileyebilecek her türlü kirliliği en aza indirmek.
- Üretim birimi içinde ve çevresindeki tarımsal ve doğal biyoçeşitliliği korumak ve zenginleştirmek.
- Hastalık ve zararlılarla mücadelede uygun tür, ırk ve çeşitlerin seçilerek sentetik gübre, kimyasal ilaç hormon ve diğer katkı maddelerinin kullanımını en aza indirmek.

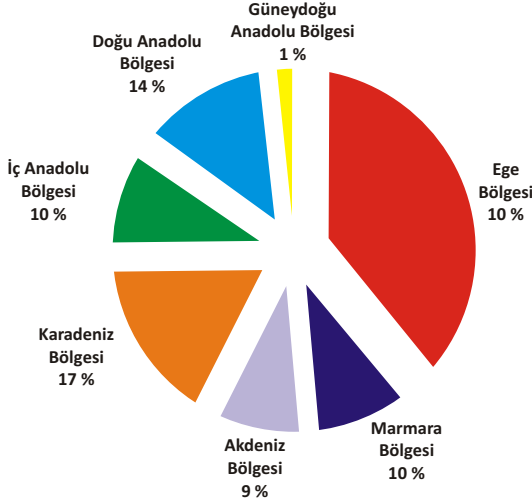
Bu özellikleri ile organik tarım üretim zincirinde sürdürülebilir bir sistem kurulmasını sağlar.

- Organik tarımla elde edilen sebzeler diğerlerine göre daha fazla yararlı madde içermektedir.
- Uluslararası sertifikaları olan organik tarım ve hayvancılık ürünlerini tüketerek sürdürülebilir üretimleri desteklemiş oluruz.
- Günlük gıdalarımızı seçerken mümkün olduğu kadar yaşadığımız yörede ve bulunduğumuz mevsimde yetişen taze besinler tercih edilmelidir. Bu, doğal koşulları zorlamadan ve değiştirmeden elde edilen ürünlerle beslenmeye yol açar ve hem kendimize, hem de çevreye verilen zararın azalmasına katkı da sağlar.
- Ekolojik ürünler sağlık risklerini azaltır.
- Ekolojik tarım toprağı ve içindeki canlıları korur.
- Ekolojik tarım kimyasalları kullanmayarak su kaynaklarını korur.
- Ekolojik tarım kırsal nüfusu da korur.
- Ekolojik tarımda GDO'lara izin verilmez.

ÜRETİMDE ORGANİK TARIMIN YERİ NEDİR?

Türkiye'nin 2011 yılı tarım ürünleri ihracatı 17.9 milyar dolardır Bu tarım ihracatı içinde organik ürün ihracatının payı 2011'de sadece 300 milyon dolar olmuştur. Oysa ki yanımızdaki Avrupa pazarına çok büyük tutarlarda organik ürün ihraç etme olanağımız vardır. ABD'nin binlerce kilometre öteden bu pazara 50 milyar dolarlık organik ürün satması bizim bu konuda ne kadar gayret göstermemiz gerektiğini ortaya koyar.

BÖLGELERE GÖRE ORGANİK ÜRETİM PAYI

BÖLGEMİZDEKİ ORGANİK ÜRETİM YAPAN KURULUŞLAR

Ankara ve civarında organik üretim yapan üreticiler vardır. Bunları tanıyalım;

GÜNEŞKÖY KOOPERATİFİ

Kurucu üyelerinin çoğunluğu ODTÜ öğretim üyeleri ve mezunlarından oluşan Güneşköy Kooperatifi 2000 yılında kurulmuştur. Uzun bir süre organik tarıma elverişli arazi arayışlarından sonra Hisarköy yakınlarında 75 dekar'lık bir arazi satın alınmıştır. Daha önce ekim yapılmamış olması nedeniyle taşlı olan arazideki taşlar temizlenmiş ve iki yılda arazi ıslah edilerek 2006 yılında organik tarım uygulamalarına başlanmıştır. Yoğun emekler harcanarak bugünkü düzeyine getirilen arazide bugün itibarıyla başta biber,patlıcan,domates,soğan olmak üzere her türlü sebze yetiştirilmektedir. Kooperatif Küresel Ekoköyler Ağı'nın da üyesidir. İlkleri gerçekleştirmek amacıyla olan kooperatif, ODTÜ, Türk Traktör, Kırıkkale İl Tarım Müdürlüğü ve AÜ Ziraat Fakültesinin katılımıyla yağ bitkileri yetiştirip çıkarılan yağ ile bir yıl boyunca biyoyakıt kullanarak traktörünü çalıştırmıştır.

2006 yılında Toplum destekli Organik Tarım uygulamaları başlatılmıştır. Yöre çiftçilerine de organik tarım uygulamaları öğretilmiş ve yöre çiftçilerinde de organik tarım uygulaması başlamıştır. Böylece Kırıkkale ilinde ilk organik tarım uygulaması başlatılmıştır. Kooperatif ve çiftçiler tarafından üretilen ürünler organik pazarlarda satıldığı gibi talep eden tüketicilerle anlaşma yapılarak bir üretim yılı süresince evlere paket halinde servisler de yapılmaktadır.

Köyde ayrıca, çocuk ve doğa etkinlikleri düzenlenmekte, her yaşta katılımcı ile doğa keşfi habitat zenginleştirilmesi, kompost yapımı ve permakültür çalışmaları yapılmaktadır. Bunun yanında Ekoköy Tasarım eğitimi de ilk defa Güneşköy tarafından gerçekleştirilmiştir.

Bu yönleri ile Kooperatif, permakültür, organik tarım, biyoçeşitliliğin korunması konularında bölgeye örnek olan ilk proje özelliğini taşımaktadır.

Güneşköy kooperatif girişinde kerpiçten yapılan hizmet evi

THD tarafından kooperatife yapılan ziyaret ve üretim sahasının bir bölümü

Çiğdemim Derneği;

Çiğdemim Derneği bostanı Permankara grubunun katkı ve destekleriyle Çiğdem mahallesinde kendi doğal ürünlerini üretmek üzere kurulmuştur. Bu amaçla Dernek binasının yanındaki alanda 2012 yılında çalışmalara başlanmıştır. Bu projedeki amaç; kırsalda yapılan organik-doğal ürün yetiştiriciliğinin kent merkezinde de yapılabileceğini göstermek, bu konuda toplumda bir bilinç oluşturulmasını sağlamak, doğal ürün yetiştiriciliği ile ilgili temel bilgileri paylaşmak, beceri kazandırmak, özellikle çocuklara ve gençlere ürün yetiştirme alışkanlıklarını kazandırmayı, bitki türlerini tanıtmayı sağlamaktır.

Tamamen doğal tohumların kullanıldığı bu çalışmada ilk yıl tohum ve fidelerinin çoğu Güneşköy'den sağlanmıştır, ikinci yıl Derneğin yetiştirdiği ürünlerden alınan tohumlar da kullanılmaya başlanmıştır., ayrıca tohum takası yapan oluşumlardan da tohum alınmıştır. Doğal olmayan, hibrit tohum, ilaç ve kimyasal gübre de kullanılmamıştır.

Hiçbir şekilde ilaç ve kimyasal gübre kullanılmadan da doğal yöntemlerle tarım yapılabileceği bostanda uygulamalı olarak herkese gösterilmektedir. Bostanda yapılan kompost, gübre olarak kullanılmaktadır. Kompost yapımıyla ilgili olarak birçok kez atölye çalışması yapılmış ve dernek kompost üretip kullanmaya başlamıştır. Ayrıca, bitkilerin dikim aşamasında kardeş bitkiler uygulaması yapılmaktadır. Kardeş bitkiler sistemi, bitkilerin birbirine yarayan özelliklerini kullanmayı ve birbirine zarar vermelerini önlemeyi amaçlayan bir tarım yöntemidir.

Uyumlu ve birbirine yarar sağlayan (gölge oluşturma, toprağa besin maddesi sağlama, zararlıları kaçırma, yararlı böcekleri çekme vs.) bitkilerin birbirinin yakınına, uyumsuz bitkilerin ise birbirinden uzağa ekilmesi temeline dayanır. Ekolojik tarım için kullanılacak en etkili yöntemlerden biridir. (örnek olarak : Soğanlar ve havuçlar yanyana dikildiğinde, hem soğan sineğinden, hem havuç sineğinden korunurlar)

Çiğdemim Derneği Bostanında Bir Çalışma

TÜKETİCİ HAKLARI DERNEĞİ

Kamu Yararına Çalışan Dernektir!
(Bakanlar Kurulu'nun 03.05.2004 tarih ve 04/7251 Sayılı kararı)
Consumer Rights Association

Tüketiciler Hakları Derneği
Consumers International
Üyesidir

BİLİNÇLİ TÜKETİCİ KİMDİR?

- Haklarını bilen, arayan, haklarına sahip çıkan ve savunan,
- Çevreye karşı duyarlı olan; yurdumuzun ve dünyanın her köşesini kendi evi gibi düşünen,
- Tüketici haklarının uygulanması, savunulması ve geliştirilmesinin, ancak, tüketicilerin bir araya gelerek organize olmaları ve örgütlenebilmeleriyle sağlanabileceğine inanan,
- Toprağımızın, suyumuzun, havamızın, bitki örtümüzün, kısaca çevremizin kirlenmemesi ve sağlıklı gıda için mücadele eden,
- Ekolojik tarım üretiminin ve ürünlerinin ülkemizde yaygınlaşmasına ve bu ürünlere tüm tüketicilerin ulaşabilirliğinin sağlanmasına çalışan,
- Gıdamız üzerinde oynanan oyunlara karşı çıkan ve gıda egemenliğimize sahip çıkan

Kişi Bilinçli Tüketicidir.